

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра обліку та консалтингу

Затверджено
вчена рада факультету від
« 08 » 02 2023 р. № 6

Голова вченої ради факультету
В. М. КРАЄВСЬКИЙ

Методичні рекомендації до організації
самостійної та індивідуально-консультаційної роботи
з навчальної дисципліни
ОБЛІК ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
денної, заочної форми навчання
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
освітня програма «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика»

Методичні рекомендації складені на основі робочої програми навчальної дисципліни «Облік зовнішньоекономічної діяльності», затвердженої Науково-методичною радою Університету 18.08.2022 протокол № 7.

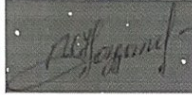
Укладачі:

(підпис)

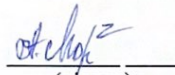
Н. С. Дружинська, к.е.н.
(Ініціали, прізвище, вч. звання, наук. ступінь)

(підпис)

Б. М. Занько, доцент, к.е.н.
(Ініціали, прізвище, вч. звання, наук. ступінь)

(підпис)

І. М. Роздимаха
(Ініціали, прізвище, вч. звання, наук. ступінь)

(підпис)

А. С. Моргуненко
(Ініціали, прізвище, вч. звання, наук. ступінь)

Гарант ОП:

(підпис)

А. М. Савченко, доцент, к.е.н.,
доцент кафедри аудиту, державного
фінансового контролю та аналізу
(Ініціали, прізвище, вч. звання, наук. ступінь, посада)

Розглянуто і схвалено кафедрою обліку та консалтингу від 06.02.2023 р. № 12.

Завідувач кафедри

(підпис)

О. П. Колісник, доцент, к.е.н.

ЗМІСТ

	Стор.
1. Вступ	3
2. Тематичний план	4
3. Перелік тем для самостійного опрацювання курсу	5
4. Ключові слова та терміни	7
5. Завдання для самостійної та індивідуально-консультаційної роботи	14
6. Орієнтовна тематика для написання рефератів	21
7. Перелік питань для контрольних заходів	22
8. Порядок оцінювання	24
9. Рекомендована література	25

ВСТУП

В сучасних умовах одним з найважливіших завдань, що сприяють реформуванню економіки України, є становлення ефективної системи бухгалтерського обліку як інформаційного джерела для управління та контролю. Особливо це стосується бухгалтерського обліку зовнішньоекономічних операцій. Розвиток ринкової економічної системи в Україні потребує її інтегрування зі світовим економічним простором. Це можливо лише за умов створення високоефективного механізму функціонування суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, належної підготовки фахівців у даній галузі, зокрема кваліфікованих бухгалтерських працівників. Тому трансформація системи економічного навчання з метою підготовки висококваліфікованих спеціалістів, здатних ефективно працювати не тільки на внутрішньому, а й на зовнішньому ринку, передбачає засвоєння дисципліни «Облік зовнішньоекономічної діяльності». Ця дисципліна є підґрунтям, що формує систему професійних навичок майбутніх фахівців бухгалтерського обліку у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Однією із основних складових вивчення дисципліни є самостійна робота здобувачів вищої освіти. Самостійна робота – це форма організації індивідуального вивчення здобувачами вищої освіти навчального матеріалу в аудиторний та позааудиторний час.

Мета самостійної роботи здобувача вищої освіти сприяти формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості молодого людини, суть якої полягає в уміннях систематизувати, планувати, контролювати й регулювати свою діяльність без допомоги й контролю викладача. В залежності від часу і місця проведення, характеру керівництва з боку викладача і видів контролю результатів самостійна робота здобувача поділяється на підготовку до аудиторних занять, підготовку до поточного та модульного контролю, підготовку до складання екзаменів, виконання планових індивідуальних завдань та завдань, які викладач виніс до робочої програми навчальної дисципліни з метою більш якісної діагностики результатів навчання.

Основними завданнями самостійного вивчення дисципліни є: засвоїти основні категорії та визначення; вивчити зміст теорії та методологію обліку окремих зовнішньоекономічних операцій; набути практичних навичок щодо відображення зовнішньоекономічних операцій у системі рахунків та їх вплив на порядок складання звітності; навчитися аналізувати діючі нормативно-правові документи; ознайомитися з особливостями оподаткування окремих зовнішньоторговельних операцій; контроль рівня засвоєння знань.

Індивідуально-консультаційна робота – це вид навчальної роботи викладача зі студентом, яка здійснюється за графіком у формі: індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль. Індивідуальна робота студента полягає у підготовці есе, рефератів або презентацій. Для цього студентам запропоновано перелік питань до кожної теми для підготовки есе, а також тем рефератів для поглибленого наукового дослідження з проблемних питань курсу.

Методичні рекомендації для організації самостійної та індивідуально-консультаційної роботи покликані забезпечити можливість проведення самоконтролю з боку здобувачів вищої освіти. Методична розробка передбачає завдання для організації самостійної та індивідуально-консультаційної роботи за темами курсу до робочої програми дисципліни. В розрізі кожної теми представлено зміст, короткий в тезах виклад теми, ключові слова та терміни, завдання для самостійної та індивідуальної роботи, перелік питань для самоконтролю. До кожної теми подано список рекомендованої літератури. Крім того, методична розробка містить перелік питань до контрольних заходів, порядок підготовки рефератів та порядок оцінювання знань.

В методичних рекомендаціях до виконання самостійних робіт та індивідуально-консультаційної всі питання бухгалтерського обліку логічно пов'язані з відображенням податкових наслідків. Матеріал викладено з дотриманням нормативно-законодавчих актів. Для закріплення, систематизації та перевірки знань наведені питання для самоконтролю та питання до контрольних заходів.

Самостійну роботу необхідно починати з вивчення конспекту лекцій та виконання практичних занять. Для цього студентові необхідно проаналізувати логіку викладання основних питань теми, при цьому розраховувати не на механічну пам'ять, а на творче осмислення матеріалу. Значну допомогу в цьому надає робота з рекомендованою літературою. Після опрацювання конспекту й літературних джерел студент має з'ясувати, чи на всі питання теми є відповіді у вивчених матеріалах. У випадках відсутності відповідей на декілька питань студентові слід звернутися за консультацією до викладача.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН (денна форма навчання)

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин					
		Всього	Лекції	Практичні заняття	I-K заняття	СР	
Модуль I (1 заліковий кредит)-45 год.							
ЗМ1 (Т. 1-3) Особливості обліку іноземної валюти та операцій у ЗЕД							
Т. 1	Предмет, завдання, загальнотеоретичні і специфічні основи дисципліни	13	2	1	1	10	
Т. 2	Основні положення міжнародних контрактів та особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку	15	2	2		11	
Т. 3	Облік валютно-фінансових операцій у зовнішньоекономічній діяльності	15	2	2		11	
Форма контролю модульна контрольна робота		1	-	1	-		
Всього по модулю (годин)		45	6	6	1	32	
Модуль II (1 заліковий кредит)-45год.							
ЗМ 2 (Т. 4-8) Особливості обліку розрахункових операцій із зовнішньоекономічними партнерами							
Т. 4	Облік імпорتنих операцій	8	2	1	1	5	
Т. 5	Облік експортних операцій	8	2	1		5	
Т. 6	Облік бартерних (товарообмінних) операцій та операцій з давальницькою сировиною	9	2	2		5	
Т. 7	Особливості обліку інших зовнішньоекономічних операцій	9	2	2		5	
Т.8	Звітність ЗЕД	9	2	1		6	
Контрольний захід – модульна контрольна робота		1					
Всього по модулю (годин)		45	10	8	1	26	
Підсумковий контроль (диференційований залік)							
Разом годин з дисципліни		90	16	14	2	58	

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН (заочна форма навчання)

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин					
		Всього	Лекції	Практичні заняття	I-K	СР	
Модуль I (1 заліковий кредит)-45 год.							
ЗМ1 (Т. 1-3) Особливості обліку іноземної валюти та операцій у ЗЕД							
Т. 1	Предмет, завдання, загальнотеоретичні і специфічні основи дисципліни	14			1	14	
Т. 2	Основні положення міжнародних контрактів та особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку	14				14	
Т. 3	Облік валютно-фінансових операцій у зовнішньоекономічній діяльності	16	1	1		14	
Форма контролю модульна контрольна робота							
Всього по модулю (годин)		45	1	1	1	42	
Модуль II (1 заліковий кредит)-60 год.							
ЗМ 2 (Т. 4-8) Особливості обліку розрахункових операцій із зовнішньоекономічними партнерами							
Т. 4	Облік імпорتنих операцій	9	1		1	8	
Т. 5	Облік експортних операцій	9	1			8	
Т. 6	Облік бартерних (товарообмінних) операцій та операцій з давальницькою сировиною	8				8	
Т. 7	Особливості обліку інших зовнішньоекономічних операцій	10	1	1		8	
Т.8	Звітність ЗЕД	8				8	
Контрольний захід – модульна контрольна робота							
Всього по модулю (годин)		45	3	1	1	40	
Підсумковий контроль (диференційований залік)							
Разом годин з дисципліни		90	4	2	2	82	

2. ПЕРЕЛІК ТЕМ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ КУРСУ

ТЕМА 1. Предмет, завдання, загальнотеоретичні і специфічні основи дисципліни

Предмет і об'єкти обліку зовнішньоекономічної діяльності. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності і порядок їх реєстрації. Основні задачі обліку і принципи здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Визначення зовнішньоекономічної діяльності. Основні цілі організації бухгалтерського обліку ЗЕД. Визначення комплексу завдань, що забезпечують досягнення мети.

Основні методи здійснення зовнішньоекономічних операцій: прямий та непрямий методи, міжнародні поставки. Визначення операторів валютних відносин (резидент і нерезидент). Митний кодекс України та інші нормативні документи, що регулюють відповідальність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Порядок реєстрації суб'єктів ЗЕД. Перелік документів, що надаються митному органу. Порядок акредитації суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.

Регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Ліцензування та квотування поставок у ЗЕД. Валютний контроль.

Рекомендована література: основна [1, 24, 28, 29, 31], допоміжна [1, 2, 5, 6, 7, 8], інф. ресурси [1-13].

ТЕМА 2. Основні положення міжнародних контрактів та особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку

Поняття зовнішньоекономічного договору (контракту) і його функції. Структура зовнішньоекономічного договору (контракту). Відображення в бухгалтерському обліку договірних зобов'язань. Функції, що повинен виконувати договір. Умови укладання міжнародних договорів, права та обов'язки сторін. Типові форми захисних застережень до зовнішньоекономічних договорів. Види та характеристика квот і ліцензій в ЗЕД. Режими ліцензування: автоматичне та неавтоматичне ліцензування. Індивідуальний режим ліцензування при здійсненні експортно-імпортних операцій. Предмет зовнішньоекономічного контракту. Визначення товару в зовнішньоекономічній діяльності. Система класифікації і кодування товарів. Український класифікатор товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТ ЗЕД). Вибір і відображення в контракті базисних умов поставки. «Міжнародні правила інтерпретації комерційних термінів», або правила «Інкотермс». Тлумачення умов поставок за правилами «Інкотермс-2020».

Рекомендована література: основна [1, 2, 6, 24, 28, 29, 31], допоміжна [1, 6], інф. ресурси [1-13].

ТЕМА 3. Облік валютно-фінансових операцій у зовнішньоекономічній діяльності

Поняття валютних цінностей та операцій з ними. Курсові різниці: поняття, порядок визначення та відображення в обліку. Рахунки в банках в іноземній валюті: види, порядок відкриття, відображення операцій в бухгалтерському обліку. Облік і оподаткування купівлі іноземної валюти. Облік і оподаткування продажу іноземної валюти.

Поняття валютного та офіційного курсу грошової одиниці. Класифікація валют. Курсові різниці і їх відображення в бухгалтерському обліку. Облік грошових коштів на рахунках у банку в іноземній валюті. Облік наявної іноземної валюти в касі підприємства. Порядок купівлі-продажу іноземної валюти та відображення операцій в бухгалтерському та податковому обліку. Облік розрахунків за відрядженнями за кордон.

Основні форми розрахунків за зовнішньоекономічними операціями та їх відображення в бухгалтерському обліку. Кредитні операції в іноземній валюті та їх відображення операцій в бухгалтерському та податковому обліку. Види розрахунків за зовнішньоекономічними операціями та їх відображення в бухгалтерському обліку.

Рекомендована література: основна [3, 5, 11, 13-17, 19, 21, 24, 26, 28, 29, 30], допоміжна [1-8], інф. ресурси [1-13].

ТЕМА 4. Облік імпортних операцій

Загальні засади здійснення імпортних операцій. Бухгалтерський облік та оподаткування імпортних операцій. Оподаткування імпортних операцій. Бухгалтерський облік імпортних операцій за умови наступної оплати. Бухгалтерський облік імпортних операцій за умови передоплати. Бухгалтерський облік та оподаткування імпортних операцій.

Сутність імпортних операцій і задачі їх обліку. Особливості обліку імпорту товарів, робіт і послуг. Особливості нарахування і відображення ПДВ, митних платежів і інших зборів при

імпортних операціях. Облік авансів, сплачених іноземному постачальнику.

Рекомендована література: основна [1, 3, 6, 9-15, 18, 24, 25, 28-30], допоміжна [1-8], інф. ресурси [1-13].

ТЕМА 5. Облік експортних операцій

Сутність експортних операцій і задачі їх обліку. Особливості обліку експортних операцій товарів (робіт, послуг).

Види експортних операцій. Напрямки здійснення експортних операцій: експорт товарів, робіт, послуг; реекспорт; експорт капіталу. Експорт товарів з вивозом та без вивозу його через митний кордон України. Терміни проведення розрахунків за експортними операціями.

Характеристика товаросупроводжувальних документів: транспортні накладні; рахунки-фактури; пакувальні листи. Визначення митної вартості в залежності від умов поставки експортних товарів. Перелік супутніх послуг, які прямо пов'язані з експортом товарів. Операції з експорту товарів та супутніх послуг з вивозом за кордон. Операції з експорту та імпорту робіт, послуг з вивозом за кордон. Бухгалтерський облік митних платежів. Визнання та визначення суми доходу за експортними операціями.

Рекомендована література: основна [1, 3, 6, 9-15, 18, 24, 25, 28-30], допоміжна [1-8], інф. ресурси [1-13].

ТЕМА 6. Облік бартерних (товарообмінних) операцій та операцій з давальницькою сировиною

Облік та оподаткування бартерних операцій. Поняття зустрічної торгівлі, її форми. Поняття бартерних операцій у ЗЕД, їх оцінка. Бартерний договір. Контроль за бартерними операціями. Бухгалтерський облік та оподаткування бартерних операцій.

Облік та оподаткування операцій з давальницькою сировиною. Поняття операцій з давальницькою сировиною. Контроль за проведенням операцій з давальницькою сировиною. Порядок укладання договорів. Документальне оформлення операцій з давальницькою сировиною. Митне оформлення операцій. Бухгалтерський облік та оподаткування операцій з давальницькою сировиною.

Рекомендована література: основна [1, 3, 6, 9-15, 18, 22, 24, 25, 28-30], допоміжна [1-8], інф. ресурси [1-13].

ТЕМА 7. Особливості обліку інших зовнішньоекономічних операцій

Основні види та форми розрахунків із зовнішньоекономічних операціях. Кредитні операції. Бухгалтерський облік та оподаткування кредитних операцій в іноземній валюті. Облік розрахунків по відрядженнях за кордон. Особливості створення підприємств з іноземними інвестиціями.

Рекомендована література: основна [3, 4, 7, 9-11, 13-15, 17, 19, 21, 24, 28-31], допоміжна [1-8], інф. ресурси [1-13].

ТЕМА 8. Звітність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності

Види фінансової звітності, що складається суб'єктами підприємницької діяльності України та представництвами іноземних суб'єктів господарської діяльності. Бухгалтерська фінансова звітність. Форми статистичної звітності, що складаються суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності. Форми податкової звітності, щодо ведення зовнішньоекономічної діяльності. Інші форми звітності.

Рекомендована література: основна [3, 7, 11, 13-15, 20, 23, 28-30], допоміжна [2-5, 7, 8], інф. ресурси [1-13].

3. КЛЮЧОВІ СЛОВА ТА ТЕРМІНИ

Автоматичне ліцензування – комплекс дій органу виконавчої влади з надання суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності дозволу на здійснення протягом певного періоду експорту (імпорту) товарів, щодо яких не встановлюються квоти (кількісні або інші обмеження).

Акредитив – договір, що містить зобов'язання банку-емітента, за яким цей банк за дорученням клієнта (заявника акредитива) або від свого імені проти документів, які відповідають умовам акредитива, зобов'язаний виконати платіж на користь бенефіціара або доручає іншому (виконуючому) банку здійснити цей платіж.

Балансова вартість валюти – вартість іноземної валюти, визначена за валютним курсом грошової одиниці України до іноземної валюти на дату здійснення господарської операції або на дату складання балансу.

Безвідкличний акредитив – це акредитив, який може бути анульовано або умови якого можуть бути змінені лише за згодою бенефіціара, на користь якого він був відкритий. Безвідкличний акредитив, що підтверджений виконуючим банком, не може бути змінений або анульований без згоди виконуючого банку.

Бенефіціар – особа, якій призначений платіж або на користь якої відкрито акредитив.

Валюта України – грошові знаки у вигляді банкнотів, казначейських білетів, монет та в інших формах, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території України, а також вилучені з обігу або такі, що вилучаються з нього, але підлягають обмінові на грошові знаки, які перебувають в обігу.

Валютні кошти – валютні цінності: іноземна валюта готівкою, платіжні документи (чеки, векселі, тратти, депозитні сертифікати, акредитиви та інші) в іноземній валюті, цінні папери (акції, облигації, купони до них, бони, векселі та інші) в іноземній валюті, золото та інші дорогоцінні метали у вигляді зливків, пластин та монет, а також сертифікати, облигації, варанти та інші цінні папери, номінал яких виражено у золоті, дорогоцінні камені.

Валютні операції – операції, які пов'язані з: переходом права власності на валютні цінності, за винятком операцій, що здійснюються між резидентами у валюті України; використанням валютних цінностей у міжнародному обігу як засобу платежу з передаванням заборгованостей та інших зобов'язань, предметом яких є валютні цінності; ввезенням, переказуванням і пересиланням на територію України та вивезенням, переказуванням і пересиланням за її межі валютних цінностей.

Валютний курс – встановлений НБУ курс грошової одиниці України до грошової одиниці іншої країни.

Ввезення товарів, транспортних засобів на митну територію України, вивезення товарів, транспортних засобів за межі митної території України – сукупність дій, пов'язаних із переміщенням товарів, транспортних засобів через митний кордон України у будь-який спосіб у відповідному напрямку.

Відкличний акредитив – цей акредитив може бути змінено або анульовано банком-емітентом у будь-який час без попереднього повідомлення бенефіціара (наприклад, у разі недотримання умов, передбачених договором, дострокової відмови банком-емітентом від гарантування платежів за акредитивом).

Вкладний (депозитний) рахунок – рахунок, що відкривається банком клієнту на договірній основі для зберігання грошей, що передаються клієнтом в управління на встановлений строк або без зазначення такого строку під визначений процент (дохід) і підлягають поверненню клієнту відповідно до законодавства України та умов договору.

Давальницька сировина – це сировина, матеріали, напівфабрикати, комплектуючі вироби, енергоносії, що є власністю одного суб'єкта господарювання (замовника) і передаються іншому суб'єкту господарювання (виробнику) для виробництва готової продукції з подальшим переданням або поверненням такої продукції або її частини їх власникові або за його дорученням іншій особі.

Декларація митної вартості – документ встановленої форми, що подається декларантом і містить відомості щодо митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України чи стосовно яких змінюється митний режим.

Демпінг – ввезення на митну територію країни імпорту товару за ціною, нижчою від порівнянної ціни на подібний товар у країні експорту, яке заподіює шкоду національному товаровиробнику подібного товару.

Дериватив – стандартний документ, що засвідчує право або зобов'язання придбати чи продати цінні папери, матеріальні (нематеріальні) активи, а також кошти на визначених ним умовах у

майбутньому.

Дивіденди – платіж, що здійснюється юридичною особою емітентом корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів чи інших цінних паперів на користь власника таких корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів та інших цінних паперів, що засвідчують право власності інвестора на частку (пай) у майні (активах) емітента, у зв'язку з розподілом частини його прибутку, розрахованого за правилами бухгалтерського обліку.

Договір консигнації – це договір, за яким одна сторона (консигнатор) зобов'язується певного часу за винагороду продати від свого імені і за рахунок консигнанту товари, доставлені на склад, розташований у країні консигнатора.

Експорт (експорт товарів) – продаж товарів українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності іноземним суб'єктам господарської діяльності (у тому числі з оплатою в негрошовій формі) з вивезенням або без вивезення цих товарів через митний кордон України, включаючи реекспорт товарів. При цьому термін реекспорт (реекспорт товарів) означає продаж іноземним суб'єктам господарської діяльності та вивезення за межі України товарів, що були раніше імпортовані на територію України.

Експорт (імпорт) капіталу – вивезення за межі України (ввезення з-за меж України) капіталу у будь-якій формі (валютних коштів, продукції, послуг, робіт, прав інтелектуальної власності та інших немайнових прав) з метою одержання прибутків від виробничої та інших форм господарської діяльності.

Експортний акредитив – це акредитив, який відкривається іноземним банком-емітентом на користь бенефіціара, який перебуває на території України.

Експрес-перевізник – перевізник, який з використанням будь-якого виду транспорту здійснює прискорене перевезення міжнародних експрес-відправлень за єдиним транспортним документом (загальні авіанакладні (AWB – airwaybill, MAWB – master airwaybill), CMR, bill of lading (коносамент) тощо), а також забезпечує приймання, обробку, пред'явлення таких відправлень органам доходів і зборів для митного контролю та митного оформлення в місцях їх митного оформлення та видачу одержувачам (повернення відправникам).

Заходи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності – не пов'язані із застосуванням мита до товарів, що переміщуються через митний кордон України, встановлені відповідно до закону заборони та/або обмеження, спрямовані на захист внутрішнього ринку, громадського порядку та безпеки, суспільної моралі, на охорону здоров'я та життя людей і тварин, охорону навколишнього природного середовища, захист прав споживачів товарів, що ввозяться в Україну, а також на охорону національної культурної та історичної спадщини.

Зовнішньоекономічна діяльність – діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами.

Зовнішньоекономічний договір (контракт) – матеріально оформлена угода двох або більше суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та їх іноземних контрагентів, спрямована на встановлення, зміну або припинення їх взаємних прав та обов'язків у зовнішньоекономічній діяльності.

Зона митного контролю – місце, визначене органами доходів і зборів у пунктах пропуску через державний кордон України або в інших місцях митної території України, в межах якого органи доходів і зборів здійснюють митні формальності.

Імпорт (імпорт товарів) – купівля (у тому числі з оплатою в негрошовій формі) українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності в іноземних суб'єктів господарської діяльності товарів з ввезенням або без ввезення цих товарів на територію України, включаючи купівлю товарів, призначених для власного споживання установами та організаціями України, розташованими за її межами.

Імпортний акредитив – це акредитив, який відкривається уповноваженим банком-емітентом за дорученням наказодавця акредитива або за дорученням іншого банку чи від власного імені на користь бенефіціара, який перебуває за межами України або на території України за умови відкриття трансферального акредитива.

Інкасова форма розрахунків – це домовленість експортера зі своїм банком, що передбачає зобов'язання передати товарні документи імпортеру тільки після оплати ним відвантаженого товару.

Іноземна валюта – іноземні грошові знаки у вигляді банкнотів, казначейських білетів, монет, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, а також вилучені з обігу або такі, що вилучаються з нього, але підлягають обмінові на

грошові знаки, які перебувають в обігу.

Іноземні інвестори – суб'єкти, які провадять інвестиційну діяльність на території України.
Іноземні інвестиції – всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються іноземними суб'єктами господарської діяльності в Україні, в результаті чого утворюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект.

Іноземні суб'єкти господарської діяльності – суб'єкти господарської діяльності, що мають постійне місцезнаходження або постійне місце проживання за межами України.

Іноземні товари – товари, що не є українськими, а також товари, що втратили митний статус українських товарів відповідно до Митного кодексу.

ІНКОТЕРМС (Incoterms) – базисні умови постачання, сукупність торгівельних термінів, спеціальні умови, що визначають момент переходу ризиків випадкової загибелі або пошкодження товару від продавця до покупця, які визначають, яка зі сторін (згідно з умовами договору) організовує перевезення товару, відвантаження, оплачує витрати із страхування товару, проводить його митне оформлення, експортне та імпорتنе очищення товарів.

Квота – це частка в загальному виробництві, збуті, експорті або імпорті продукції, яку встановлюють для учасників операції (угоди).

Квота експортна (імпортна) – граничний обсяг певної категорії товарів, який дозволено експортувати з території України (імпортувати на територію України) протягом встановленого строку та який визначається у натуральних чи вартісних одиницях.

Квоти (контингенти) глобальні – квоти, що встановлюються по товару (товарах) без зазначення конкретних країн (груп країн), куди товар (товари) експортується або з яких він (вони) імпортується.

Квоти (контингенти) групові – квоти, що встановлюються по товару (товарах) з визначенням групи країн, куди товар (товари) експортується або з яких він (вони) імпортується.

Квоти (контингенти) індивідуальні – квоти, що встановлюються по товару (товарах) з визначенням конкретної країни, куди товар (товари) може експортуватись або з якої він (вони) може імпортуватись.

Квоти спеціальні – граничний обсяг імпорту в Україну певного товару (товарів), що є об'єктом спеціального розслідування та/або спеціальних заходів, який дозволено імпортувати в Україну протягом установленого строку та який визначається в натуральних та/або вартісних одиницях виміру.

Компенсаційний (офсетний) договір – пов'язаний з контрактом на постачання продукції оборонного призначення, закупівля якої за імпортом здійснюється на умовах одержання Україною відповідних компенсацій.

Контракт-своп – цивільно-правова угода про здійснення обміну потоками платежів (готівкових або безготівкових) чи іншими активами, розрахованими на підставі ціни (котирування) базового активу в межах суми, визначеної договором на конкретну дату платежів (дату проведення розрахунків) протягом дії контракту.

Консигнаційні операції – операції з реалізації товарів, відповідно до яких одна сторона (консигнатор) зобов'язується за дорученням другої сторони (консигнанта) продати протягом визначеного часу (строку дії угоди консигнації) за обумовлену винагороду з консигнаційного складу від свого імені товари, які належать консигнанту.

Контрафактні товари – товари, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, ввезення яких на митну територію України або вивезення з цієї території є порушенням прав інтелектуальної власності, що охороняються відповідно до закону.

Консигнант (комітент) – принципал, який віддає агенту (консигнатору, комісіонеру) свої товари на консигнацію (комісію) для реалізації за кордоном.

Консигнатор (комісіонер) – особа, яка одержує від консигнанта (комітента) товари і надалі продає їх від свого імені за винагороду.

Курсова різниця – це різниця між оцінками однакової кількості одиниць іноземної валюти при різних валютних курсах.

Лізинг – господарська діяльність, спрямована на інвестування власних чи залучених фінансових коштів, яка полягає в наданні за договором лізингу однією стороною (лізингодавцем) у виключне користування другій стороні (лізингодержувачу) на визначений строк майна, що належить лізингодавцю або набувається ним у власність (господарське відання) за дорученням чи погодженням лізингодержувача у відповідного постачальника (продавця) майна, за умови сплати

лізингоодержувачем періодичних лізингових платежів.

Лізингодавець – юридична особа, яка передає право володіння та користування предметом лізингу лізингоодержувачу.

Лізингоодержувач – фізична або юридична особа, яка отримує право володіння та користування предметом лізингу від лізингодавця.

Лізинговий платіж – платіжна операція лізингоодержувача (фінансова, майнова або інша) на адресу лізингодавця, що включає в себе вартість амортизації предмета лізингу, плату за залучені кредитні ресурси на реалізацію лізингової угоди, лізингову маржу і ризикову премію та інші платежі відповідно до договору лізингу і національного законодавства.

Ліцензія – це дозвіл, який видає компетентний державний орган на ведення деяких видів господарських операцій, в тому числі зовнішньоторгових операцій.

Ліцензія відкрита (індивідуальна) – дозвіл на експорт (імпорт) товару протягом певного періоду часу (але не менше одного місяця) з визначенням його загального обсягу.

Ліцензія генеральна – відкритий дозвіл на експортні (імпортні) операції по певному товару (товарах) та/або з певною країною (групою країн) протягом періоду дії режиму ліцензування по цьому товару (товарах).

Ліцензія експортна (імпортна) – належним чином оформлене право на експорт (імпорт) протягом встановленого строку певних товарів або валютних коштів з метою інвестицій та кредитування.

Ліцензія разова (індивідуальна) – разовий дозвіл, що має іменний характер і видається для здійснення кожної окремої операції конкретним суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності на період не менший, ніж той, що є необхідним для здійснення експортної (імпортної) операції.

Ліцензія спеціальна – належним чином оформлене право на імпорт в Україну протягом встановленого строку певного товару (товарів), який є об'єктом спеціального розслідування та/або спеціальних заходів.

Ліцензування зовнішньоекономічних операцій – комплекс адміністративних дій органу виконавчої влади з питань економічної політики з надання дозволу на здійснення суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності експорту (імпорту) товарів.

Митна декларація – заява встановленої форми, в якій особою зазначено митну процедуру, що підлягає застосуванню до товарів, та передбачені законодавством відомості про товари, умови і способи їх переміщення через митний кордон України та щодо нарахування митних платежів, необхідних для застосування цієї процедури.

Митна процедура – зумовлені метою переміщення товарів через митний кордон України сукупність митних формальностей та порядок їх виконання.

Митне забезпечення – одноразові номерні запірно-пломбові пристрої, печатки, штампи, голографічні мітки, засоби електронного цифрового підпису та інші засоби ідентифікації, що використовуються органами доходів і зборів для відображення та закріплення результатів митного контролю та митного оформлення.

Митне оформлення – виконання митних формальностей, необхідних для випуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення.

Митне регулювання – регулювання питань, пов'язаних із встановленням мит та інших податків, що справляються при переміщенні товарів через митний кордон України, процедурами митного контролю, організацією діяльності органів митного контролю України.

Митний контроль – сукупність заходів, що здійснюються з метою забезпечення додержання норм Митного кодексу, законів та інших нормативно-правових актів з питань державної митної справи, міжнародних договорів України, укладених у встановленому законом порядку.

Митний режим – комплекс взаємопов'язаних правових норм, що відповідно до заявленої мети переміщення товарів через митний кордон України визначають митну процедуру щодо цих товарів, їх правовий статус, умови оподаткування і обумовлюють їх використання після митного оформлення.

Митний склад – це митний режим, відповідно до якого іноземні або українські товари зберігаються під митним контролем із умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Митний статус товарів – належність товарів до українських або іноземних.

Митні платежі – мито; акцизний податок із ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції); податок на додану вартість із ввезених на митну територію України товарів (продукції).

Митні правила – встановлений Митним кодексом та іншими актами законодавства України порядок переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, пред'явлення їх органам доходів і зборів для проведення митного контролю та митного оформлення, а також здійснення операцій з товарами, що перебувають під митним контролем, або контроль за якими покладено на органи доходів і зборів Митним кодексом та іншими законами України.

Митні формальності – сукупність дій, що підлягають виконанню відповідними особами і органами доходів і зборів з метою дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи.

Міжнародна кооперація – взаємодія двох або більше суб'єктів господарської діяльності, серед яких хоча б один є іноземним, при якій здійснюється спільна розробка або спільне виробництво, спільна реалізація кінцевої продукції та інших товарів на основі спеціалізації у виробництві проміжної продукції (деталей, вузлів, матеріалів, а також устаткування, що використовується у комплексних поставках) або спеціалізації на окремих технологічних стадіях (функціях) науково-дослідних робіт, виробництва та реалізації з координацією відповідних програм господарської діяльності.

Міжнародний транспортний документ – номерний товаросупровідний документ, який є договором на перевезення кожного окремого міжнародного експрес-відправлення.

Момент здійснення експортного (імпортного) контракту – момент, на який здійснено всі обов'язки за зазначеним контрактом, включаючи оформлення векселів (тратт) або укладення кредитних угод.

Момент здійснення експорту (імпорту) – момент перетину товаром митного кордону України або переходу права власності на зазначений товар, що експортується чи імпортується, від продавця до покупця.

Монетарні статті – статті балансу про грошові кошти, а також про такі активи й зобов'язання, які будуть отримані або сплачені у фіксованій (або визначеній) сумі грошей або їх еквівалентів.

Національна валюта – це встановлений законом платіжний засіб певної країни.

Неавтоматичне ліцензування – комплекс дій органу виконавчої влади з надання суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності дозволу на здійснення протягом певного періоду експорту (імпорту) товарів, щодо яких встановлюються певні квоти (кількісні або інші обмеження).

Немонетарні статті – статті інші, ніж монетарні статті балансу, тобто статті, які відображають активи чи зобов'язання, які не будуть сплачені у фіксованій сумі грошей або їх еквівалентів.

Непідтверджений акредитив – це акредитив, який означає, що банк експортера обмежується тільки повідомленням експортера про відкриття акредитива і платить тільки в тому випадку, якщо банк імпортера перерахує йому відповідну суму.

Непокритий акредитив – це акредитив, платежі за яким при тимчасовій відсутності коштів на рахунках платника гарантуються банком-емітентом за рахунок банківського кредиту (у такий спосіб своєчасність і повнота розрахунків буде забезпечена банком-емітентом при наявності тимчасових ускладнень у платника за акредитивом).

Нерезиденти: а) юридичні особи, утворені відповідно до законодавства інших держав, які здійснюють свою діяльність за межами України, а також їх відокремлені підрозділи з місцезнаходженням на території України, які не здійснюють господарську діяльність відповідно до законодавства України; б) розташовані на території України дипломатичні представництва, консульські установи, інші офіційні представництва іноземних держав та міжнародних організацій, які мають дипломатичні привілеї та імунітет; в) фізичні особи: іноземці та особи без громадянства, громадяни України, які мають постійне місце проживання за межами України, у тому числі ті, які тимчасово перебувають на території України.

Обмежувальна ділова практика – здійснення індивідуальних або колективних заходів, спрямованих на обмеження конкуренції та монополізацію виробництва, розподілу, обміну, споживання товарів і одержання надприбутків.

Обмін (конвертація) іноземної валюти – це операція з купівлі (продажу) однієї іноземної валюти за іншу іноземну валюту.

Операція в іноземній валюті – господарська операція, вартість якої визначена в іноземній валюті або яка спричиняє проведення розрахунків в іноземній валюті.

Операція з давальницькою сировиною – операція з переробки (обробки, збагачення чи використання) давальницької сировини (незалежно від кількості замовників і виконавців, а також

етапів (операцій)) з метою одержання готової продукції за відповідну плату.

Орендар (лізингоодержувач) – користувач чи споживач об'єкта оренди у вигляді промислового чи торгового підприємства.

Орендодавець (лізингодавець) – лізинговий посередник, фірма, яка спеціалізується на купівлі-продажу і будівництві рухомого й нерухомого майна виробничого характеру.

Переказ валютних коштів за межі України – переказ грошових (валютних) коштів на користь (на рахунок) іноземного суб'єкта господарської діяльності або у банківсько-кредитну установу, що не є суб'єктом господарської діяльності України.

Переказний вексель (тратта) – письмовий документ, який містить простий і нічим не обумовлений наказ векселедавця платнику сплатити певну суму грошей отримувачу у визначений строк і визначеному місці.

Переробка на митній території – це митний режим, відповідно до якого іноземні товари піддаються у встановленому законодавством порядку переробці без застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, за умови подальшого реекспорту продуктів переробки.

Підтверджений акредитив – це акредитив за умови, що виконуючий банк додає своє власне платіжне зобов'язання до зобов'язання банку-емітента здійснити платіж проти документів за безвідкличним акредитивом з урахуванням того, що документи за акредитивом подані з дотриманням строків та умов акредитива.

Підприємство з іноземними інвестиціями – підприємство (організація) будь-якої організаційно-правової форми, створене відповідно до законодавства України, іноземна інвестиція в статутному фонді якого, за його наявності, становить не менше 10 відсотків.

Покритий акредитив – це акредитив, для здійснення платежів за яким попередньо бронюються кошти платника в повній сумі на окремому рахунку в банку-емітенті або виконуючому банку.

Попередні імпорتنі депозити – внесення суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності на безпроцентні рахунки у банках, які обслуговують їх на території України, на період від моменту набрання договорами (контрактами), що ними укладаються, юридичної сили до моменту проходження товарами, що поставляються згідно із зазначеними договорами (контрактами), через митний кордон України або передачі товарів іноземними суб'єктами господарської діяльності на території України, грошових коштів у валюті договору (контракту) в сумі, визначеній у встановлених процентах до вартості відповідного договору (контракту).

Постійне місце проживання – місце проживання на території якої-небудь держави не менше одного року фізичної особи, яка не має постійного місця проживання на території інших держав і має намір проживати на території цієї держави протягом необмеженого строку, не обмежуючи таке проживання певною метою, і за умови, що таке проживання не є наслідком виконання цією особою службових обов'язків або зобов'язань за договором (контрактом).

Постійне місцезнаходження – місцезнаходження офіційно зареєстрованого головного органу управління (контори) суб'єкта господарської (зовнішньоекономічної) діяльності.

Представництво іноземного суб'єкта господарської діяльності – установа або особа, яка представляє інтереси іноземного суб'єкта господарської діяльності в Україні і має на це належним чином оформлені відповідні повноваження.

Пропуск товарів через митний кордон України – надання органом доходів і зборів відповідній особі дозволу на переміщення товарів через митний кордон України з урахуванням заявленої мети такого переміщення.

Простий вексель (соло) – письмовий документ, який містить просту і нічим не обумовлену обіцянку векселедателя (боржника) сплатити векселедержателю (кредитору) зазначену грошову суму у визначений строк і в обумовленому місці.

Реекспорт – це митний режим, відповідно до якого товари, що були раніше ввезені на митну територію України або на територію вільної митної зони, вивозяться за межі митної території України без сплати вивізного мита та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Реімпорт – це митний режим, відповідно до якого товари, що були вивезені або оформлені для вивезення за межі митної території України, випускаються у вільний обіг на митній території України зі звільненням від сплати митних платежів, встановлених законами України на імпорту цих товарів, та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Резиденти: а) юридичні особи, які утворені та провадять свою діяльність відповідно до законодавства України, з місцезнаходженням на її території, а також їх відокремлені підрозділи за кордоном, що не здійснюють господарської діяльності; б) дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва України за кордоном, які мають дипломатичні привілеї та імунітет; в) фізичні особи: громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які мають постійне місце проживання в Україні, у тому числі ті, які тимчасово перебувають за кордоном; г) відокремлені підрозділи іноземних юридичних осіб з місцезнаходженням на території України, які здійснюють господарську діяльність відповідно до законодавства України; т) інвестор (оператор) за угодою про розподіл продукції, у тому числі постійне представництво інвестора-нерезидента.

Спеціальна економічна зона – територія, в межах якої відповідним законом України встановлюється і діє спеціальний правовий режим господарської діяльності та спеціальний порядок застосування і дії законодавства України.

СПЗ – спеціальні права запозичення, які є резервним та платіжним засобом, що емітується Міжнародним Валютним Фондом (МВФ) та існує лише у безготівковій формі у вигляді записів на банківських рахунках.

Спільна підприємницька (господарська) діяльність – діяльність, що базується на співробітництві між суб'єктами господарської діяльності України та іноземними суб'єктами господарської діяльності і на спільному розподілі результатів та ризиків від її здійснення.

Спільні підприємства – підприємства, які базуються на спільному капіталі суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, на спільному управлінні та на спільному розподілі результатів та ризиків.

Спотовий контракт укладається під наявний товар і, на відміну від ф'ючерсного договору, передбачає негайну оплату поставленого товару.

Тарифна квота – визначений обсяг товару, в межах якого ввезення або вивезення такого товару здійснюється за пільговою ставкою мита або без застосування мита.

Товар – будь-яка продукція, послуги, роботи, права інтелектуальної власності та інші немайнові права, призначені для продажу (оплатної передачі).

Товари – будь-які рухомі речі, у тому числі ті, на які законом поширено режим нерухомої речі (крім транспортних засобів комерційного призначення), валютні цінності, культурні цінності, а також електроенергія, що переміщується лініями електропередачі.

Товарна група – група однорідних товарів за гармонізованою системою опису та кодування товарів.

Транзит товарів – переміщення товарів через територію України без будь-якого використання цих товарів на зазначеній території.

Трансферт – письмовий переказ іноземної валюти з однієї країни в іншу – від вітчизняного імпортера (переказодавця) імпортеру-отримувачу (бенефіціару).

Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТ ЗЕД) – товарна номенклатура Митного тарифу України, який є систематизованим переліком товарів, що включає код товару, ставку мита (повну, пільгову, преференційну), а також правила інтерпретації УКТ ЗЕД, одиниці виміру та обліку, перелік скорочень та символів, примітки до розділів і груп.

Умовне звільнення від оподаткування митними платежами – звільнення від сплати нарахованого податкового зобов'язання у разі поміщення товарів у митні режими, що передбачають звільнення від оподаткування митними платежами за умови дотримання вимог митного режиму.

Упущена вигода – доход або прибуток, який міг би одержати суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності в разі здійснення зовнішньоекономічної операції і який він не одержав внаслідок дії обставин, що не залежать від нього, якщо розмір його передбачуваного доходу або прибутку можна обґрунтувати.

Форвардний контракт – цивільно-правовий договір, за яким продавець зобов'язується у майбутньому в установлений строк передати базовий актив у власність покупця на визначених умовах, а покупець зобов'язується прийняти в установлений строк базовий актив і сплатити за нього ціну, визначену таким договором.

Ф'ючерсний контракт (ф'ючерс) – стандартизований строковий контракт, за яким продавець зобов'язується у майбутньому в установлений строк передати базовий актив у власність покупця на визначених умовах, а покупець зобов'язується прийняти базовий актив і сплатити за нього ціну, визначену сторонами контракту на дату його укладення.

4. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНО-КОНСУЛЬТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1: Предмет, завдання загальнотеоретичні та специфічні основи зовнішньоекономічної діяльності

Мета: - визначити предмет, основні поняття та завдання дисципліни; вивчити нормативно - правове забезпечення бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) на території України та міжнародне законодавство щодо бухгалтерського обліку ЗЕД; особливості організації бухгалтерського обліку.

Завдання 1. Опрацювати літературу і нормативно-правові документи та підготувати питання та підготувати опорний конспект.

План самостійної роботи для здобувачів вищої освіти:

1. Загальна характеристика зовнішньоекономічної діяльності підприємства.
2. Принципи здійснення і нормативна база зовнішньоекономічної діяльності.
3. Завдання бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Завдання 2. Написання есе, аналітичних звітів за результатами дослідження, презентацій, тез, тощо.

План індивідуально-консультаційної роботи:

1. Предмет курсу. Основна мета і завдання обліку зовнішньоекономічної діяльності.
2. Основні форми зовнішньоекономічної діяльності.
3. Зовнішньоторговельні операції та їх види.
4. Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності на території України.
5. Державне регулювання зовнішньоекономічних відносин.
6. Міжнародне законодавство щодо бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності.
7. Стандарти та принципи, що застосовуються в обліку зовнішньоекономічної діяльності.

Перелік питань для самоконтролю:

1. Як поділяються зовнішньоторгові операції?
2. Дайте визначення поняття зовнішньоекономічна діяльність.
3. Які завдання бухгалтерського обліку зовнішньоекономічних операцій ?
4. Яка особливість відображення операцій у іноземній валюті?
5. Загальна характеристика зовнішньоекономічної діяльності підприємства.
6. Принципи здійснення і нормативна база зовнішньоекономічної діяльності.
7. Завдання бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності підприємства.
8. Порядок реєстрації підприємства, як суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.
9. Нормативна характеристика та правове регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні щодо ЗЕД
10. Поняття та вибір облікової політики підприємства щодо ЗЕД.
11. Назвіть резидентів та нерезидентів України?
12. Перерахуйте основні форми зв'язків у зовнішньоекономічній діяльності.
13. Перерахуйте основні види зовнішньоторговельних операцій.
14. Які господарські операції відносяться до торгово-посередницьких?
15. Хто здійснює регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств?
16. Якими державними органами регулюється зовнішньоекономічна діяльність підприємства?

Тема 2: Основні положення міжнародних контрактів та особливості відображення в обліку договірних прав і договірних зобов'язань

Мета – оволодіння методикою складання зовнішньоекономічних контрактів, визначення його змісту, будови, терміни, визначення категорії та документації; визначення особливостей відображення витрат на рахунках бухгалтерського обліку відповідно до умов контракту, набуття практичних навичок щодо відображення у бухгалтерському обліку операцій, що є предметом контракту.

Завдання 1. Опрацювати літературу і нормативно-правові документи та підготувати питання та підготувати опорний конспект.

План самостійної роботи для здобувачів вищої освіти:

1. Умови . ІНКОТНРМС 2020 групи Е,
2. Умови . ІНКОТНРМС 2020 групи F,
3. Умови . ІНКОТНРМС 2020 групи С.

4. Умови. ІНКОТНРМС 2020 групи D.

5. Зовнішньоекономічний контракт (зміст, будова, терміни, категорії та документація) як основне джерело інформації для відображення у бухгалтерському обліку операцій, що є предметом контракту.

6. Порядок укладання та виконання договорів купівлі-продажу.

7. Погодження умов ЗЕД-договору сторонами з функціональними підрозділами своєї організації.

8. Порядок реєстрації зовнішньоекономічного контракту.

Завдання 2. Написання есе, аналітичних звітів за результатами дослідження, презентацій, тез, тощо.

План індивідуально-консультаційної роботи:

1. Порядок реєстрації зовнішньоекономічних договорів.

2. Суттєві умови зовнішньоекономічних договорів.

3. Митно-тарифне регулювання операцій.

4. ІНКОТНРМС 2020: сутність, принципи, вимоги.

5. Порядок юридичного оформлення зовнішньоекономічного контракту.

6. Міжнародне законодавство, щодо складання зовнішньоекономічного контракту.

7. Фактори, що вивчаються під час підготовки зовнішньоторговельного контракту.

8. Міжнародні правила з тлумачення термінів «Інкотермс» (редакція 2020 р.).

Перелік питань для самоконтролю:

1. Які суттєві умови повинен включати контракт ?

2. Хто має право підписувати контракт ?

3. На які суттєві умови повинен найбільш звертати увагу ?

4. Які функції договору ?

5. Який порядок реєстрації зовнішньоекономічних договорів?

6. Як відображаються витрати в залежності від умов поставок, навести приклади.

7. Митно-тарифне регулювання операцій, що є об'єктом складання зовнішньоекономічного контракту.

8. ІНКОТНРМС 2020: сутність, принципи, вимоги.

9. Типові контракти (договори): вимоги, структура.

10. Розмежування витрат при ЗЕД виходячи з видів контрактів і переходу власності на майно.

Тема 3: Облік валютно-фінансових операцій в сфері ЗЕД

Мета - освоєння методики і організації обліку іноземної валюти в касі та на поточному та інших рахунках у установах банків, обліку продажу та придбання іноземної валюти, обліку іноземної валюти, документального оформлення операцій.

Завдання 1. Опрацювати літературу і нормативно-правові документи та підготувати питання та підготувати опорний конспект.

План самостійної роботи для здобувачів вищої освіти:

1. Операції, які здійснюються з поточного рахунку в іноземній валюті юридичних осіб-резидентів.

2. Відображення валютних засобів і операцій з ними у бухгалтерському обліку.

3. Порядок ведення аналітичного і синтетичного обліку іноземної валюти.

4. Облік іноземної валюти в касі. Визначення курсової різниці, об'єкти визначення курсових різниць.

5. Рахунки, що використовують для відображення позитивної чи негативної курсової різниці.

Завдання 2. Написання есе, аналітичних звітів за результатами дослідження, презентацій, тез, тощо.

План індивідуально-консультаційної роботи:

1. Нормативно-правові документи, що регулюють валютні операції учасників ЗЕД.

2. Визначення операцій з валютними цінностями та операцій в іноземній валюті.

3. Склад валютних цінностей у відповідності до Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність».

4. Умови виконання операцій в іноземній валюті.

5. Вільноконвертована валюта та валюта з обмеженою конвертованістю.

6. Побудова класифікатора іноземних валют. Рахунки в банках в іноземній валюті: види та порядок відкриття.

Перелік питань для самоконтролю:

1. Класифікація валют. Міжнародні розрахункові грошові одиниці. Конвертованість валют.

2. Курс іноземної валюти: економічні, організаційні, облікові підходи визначення та відображення.

3. Види валютних курсів, поняття курсової різниці.
4. Переоцінка доходів та активів внаслідок зміни валютних курсів: загальні процедури, внутрішня регламентація.
5. Курсові різниці в операціях придбання/продажу іноземної валюти.
6. Оцінка та відображення курсових різниць в експортно-імпортних операціях.
7. Застосування валютних курсів при нарахуванні митних платежів.
8. Оцінка монетарних та немонетарних валютних статей.

Тема 4: Облік імпортних операцій.

Мета - засвоєння нормативно-правове регулювання та види здійснення імпортних операцій, знати документальне відображення операцій з імпорту, набуття практичних навичок з відображення на рахунках бухгалтерського обліку закупівлі імпортних товарів, робіт, послуг, облік імпорту товарів на умовах комерційного кредиту та облік закупівлі імпортних товарів через посередника.

Завдання 1. Опрацювати літературу і нормативно-правові документи та підготувати питання та підготувати опорний конспект.

План самостійної роботи для здобувачів вищої освіти:

1. Митне оформлення вантажів та порядок нарахування митних платежів.
2. Особливості обліку податків при імпортних операціях.
3. Облік реімпортних операцій.

Завдання 2. Написання есе, аналітичних звітів за результатами дослідження, презентацій, тез, тощо.

План індивідуально-консультаційної роботи:

1. Бухгалтерський облік закупівлі імпортних товарів за умови прямого виходу підприємства на зовнішній ринок.
2. Облік імпорту робіт, послуг, прав.
3. Облік авансових платежів та гарантійних (дзеркальних) сум.
4. Облік імпорту товарів на умовах комерційного кредиту.
5. Облік закупівлі імпортних товарів через посередника.
6. Документальне забезпечення імпортних операцій.

Перелік питань для самоконтролю:

1. Загальна характеристика документального оформлення операцій по імпорту товарів, сировини та інших матеріальних цінностей.
2. Митне оформлення імпортних товарів, митні платежі.
3. Особливості нарахування акцизного збору і податку на додану вартість на імпортні товари.
4. Синтетичний і аналітичний облік імпортних товарів, сировини, матеріалів та іншого майна.
5. Загальна характеристика документального оформлення операцій по імпорту товарів, сировини і інших матеріальних цінностей.
6. Які суми платежів включаються при визначенні ПДВ на матеріальні цінності чи послуги при імпортних операціях?
7. Контрактна вартість матеріальних цінностей, мито, митний збір.
8. Митна вартість матеріальних цінностей, мито, митний збір, страхування вантажів.

Тема 5: Облік експортних операцій.

Мета - засвоєння нормативно-правового регулювання та види здійснення експортних операцій, знати документальне відображення операцій з експорту, набуття практичних навичок з відображення на рахунках бухгалтерського обліку реалізації готової продукції, товарів, робіт, послуг, прав, облік експорту товарів на умовах комерційного кредиту.

Завдання 1. Опрацювати літературу і нормативно-правові документи та підготувати питання та підготувати опорний конспект.

План самостійної роботи для здобувачів вищої освіти:

1. Бухгалтерський облік експорту готової продукції та товарів за умови прямого виходу підприємства на зовнішній ринок
2. Облік експорту робіт, послуг, прав.
3. Особливості обліку розрахунків з іноземними покупцями.
4. Облік розрахунків з бюджетом по платежах щодо експортних операцій.

5. Документальне оформлення експортних операцій при перевезеннях вантажів.

Завдання 2. Написання есе, аналітичних звітів за результатами дослідження, презентацій, тез, тощо.

План індивідуально-консультаційної роботи:

1. Документація в зовнішньоекономічній діяльності експортних операцій.
2. Оцінка товарів при експорті.
3. Податки та збори за митне оформлення експортних операцій.
4. Бухгалтерський облік і оподаткування експортних операцій.
5. Особливості визнання доходу в бухгалтерському обліку експортних операцій.
6. Бухгалтерський облік і оподаткування експортних операцій за умов наступної оплати.
7. Бухгалтерський облік і оподаткування експортних операцій за умов передоплати.
8. Бухгалтерський облік і оподаткування реекспортних операцій.
9. Порядок здійснення розрахунків за експортними операціями та розрахунку ПДВ.
10. Облік операцій з експорту товарів (робіт, послуг) за умови прямого виходу підприємства на зовнішній ринок.

Перелік питань для самоконтролю:

1. Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку експортних операцій.
2. Вимоги, що висуваються до здійснення експортних операцій.
3. Генеральні, разові і відкриті ліцензії для здійснення експортної діяльності.
4. Вимоги, що висуваються до поміщення товарів у митний режим експорту.
5. Терміни проведення розрахунків за експортними операціями.
6. Штрафні санкції за порушення термінів.
7. Контроль банку за експортними операціями.
8. Особливості документального забезпечення митного оформлення експорту.
9. Декларування експортних операцій.
10. Характеристика товаросупровідних документів.
11. Визначення митної вартості в залежності від умов поставки експортних товарів.
12. Перелік супутніх послуг, які прямо пов'язані з експортом товарів.
14. Підходи до оподаткування ПДВ в залежності від змісту експортної операції.
15. Операції з експорту товарів та супутніх послуг з вивозом за кордон.
16. Операції з експорту робіт, послуг з вивозом за кордон.
17. Митний збір в експортних товарних операціях.
18. Способи платежу податків, зборів і обов'язкових платежів.
19. Бухгалтерський облік митних платежів.
20. Відвантаження товарів іноземному покупцю за правилом першої події. Визнання та визначення суми доходу за експортними операціями.
21. Облік операцій, якщо першою подією є одержання авансу в іноземній валюті; якщо першою подією є відвантаження продукції (товарів, робіт, послуг).

Тема 6: Облік бартерних (товарообмінних) операцій та операцій з давальницькою сировиною

Мета - засвоєння нормативно-правового регулювання товарообмінних операцій, операцій з давальницькою сировиною, знати документальне оформлення та відображення товарообмінних операцій, набуття практичних навичок з відображення на рахунках бухгалтерського обліку товарообмінних операцій та операцій з давальницькою сировиною.

Завдання 1. Опрацювати літературу і нормативно-правові документи та підготувати питання та підготувати опорний конспект.

План самостійної роботи для здобувачів вищої освіти:

1. Особливості обліку готової продукції, виготовленої з давальницької імпортової сировини і матеріалів.
2. Особливості обліку сировини і матеріалів на давальницьких засадах що відвантажена на експорт.
3. Облік бартерних (товарообмінних) операцій.

Завдання 2. Написання есе, аналітичних звітів за результатами дослідження, презентацій, тез, тощо.

План індивідуально-консультаційної роботи:

1. Особливості відображення в обліку експортної та імпортової частин бартерних операцій у зовнішній торгівлі.

- 2 Спеціальні режими при здійсненні бартерних операцій: застава, гарантія та їх відображення в системі бухгалтерського обліку.
3. Різні види здійснення операцій з давальницькою сировиною: експорт давальницької сировини, імпорт, реалізація готової продукції у країні переробки, в третіх країнах, повернення в країну замовника, спільна реалізація готової продукції, компенсація витрат за переробку сировини.
4. Нормативно-правове забезпечення обліку бартерних операцій.
5. Розрахунки із постачальниками та іншими контрагентами.

Перелік питань для самоконтролю:

1. Особливості відображення в обліку експортної частини бартерної операції в зовнішній торгівлі.
2. Особливості відображення в обліку імпортної частини бартерної операції в зовнішній торгівлі.
3. Спеціальні режими при здійсненні бартерних операцій — застава, гарантія та їх відображення в системі бухгалтерського обліку.
4. Поняття давальницької сировини та зміст операцій з нею.
5. Види здійснення операцій з давальницькою сировиною.
6. Експорт давальницької сировини.
7. Імпорт давальницької сировини.
8. Реалізація готової продукції у країні переробки.
9. Реалізація готової продукції у третіх країнах.
10. Повернення готової продукції в країну замовника.
11. Спільна реалізація готової продукції.
12. Компенсація витрат за переробку сировини.

Тема 7: Облік інших операцій в сфері ЗЕД

Мета - засвоєння нормативно-правового регулювання інших видів здійснення зовнішньоекономічних операцій, знати документальне відображення цих операцій, набуття практичних навичок з відображення на рахунках бухгалтерського обліку операцій з обліку інвестицій в створення підприємств, розрахунків з підзвітними особами, операціями з кредитування тощо.

Завдання 1. Опрацювати літературу і нормативно-правові документи та підготувати питання та підготувати опорний конспект.

План самостійної роботи для здобувачів вищої освіти:

1. Облік лізингових операцій, консигнаційних, компенсаційних, комплексне будівництво об'єктів за кордоном, надання та отримання технічної і гуманітарної допомоги.
2. Особливості обліку на підприємствах, створених за участю іноземного капіталу на митній території України.
3. Розрахунки із застосуванням пластикових карток.
4. Документальне оформлення відрядження. Порядок визначення суми авансу.
5. Відображення витрат на відрядження в іноземній валюті. Граничний строк знаходження працівника у відрядженні.
6. Порядок і умови здійснення інвестиційної діяльності.
7. Особливості обліку отримання інвестицій в іноземній валюті.. Повернення іноземних інвестицій.
8. Відображення фінансових інвестицій в обліку.

Завдання 2. Написання есе, аналітичних звітів за результатами дослідження, презентацій, тез, тощо.

План індивідуально-консультаційної роботи:

1. Облік лізингових операцій.
2. Офшорний бізнес. Трастові компанії. Контроль за діяльністю офшорної компанії.
3. Офшорні зони (юрисдикції).
4. Оподаткування податком на додану вартість лізингових операцій.
5. Оподаткування податком на прибуток лізингових операцій
6. Міжнародний лізинг. Фінансовий лізинг.
7. Облік кредитних операцій. Види кредитних угод. Особливості оформлення кредитів від нерезидентів.
8. Особливості обліку кредитних операцій в бухгалтерському обліку.
9. Особливості обліку кредитних операцій в податковому обліку.
10. Відображення фінансових інвестицій в підприємства, створені за кордоном.
11. Види підприємств з іноземними інвестиціями.

12. Форми здійснення іноземних інвестицій.
13. Особливості отримання фінансових інвестицій в іноземній валюті.

Перелік питань для самоконтролю:

1. Облік розрахунків, пов'язаних з відрядженням за кордон.
2. Організація та регулювання іноземного інвестування в економіку України.
3. Облік формування статутного капіталу та його змін.
4. Операції, пов'язані зі зміною структури статутного капіталу.
5. Облік статутного капіталу ПП.
6. Формування фінансових результатів від зовнішньоекономічних операцій.
7. Облік використання прибутку в спільних підприємствах.
8. Поняття службового відрядження, розрахунок і видача авансу.
9. Облік витрат на відрядження в іноземній валюті.
10. Витрати на відрядження, які не включаються до складу витрат. Вимоги включення витрат на відрядження до складу витрат.
11. Види кредитних угод. Умови отримання кредиту. Порядок отримання банківського кредиту.
12. Особливості ввозу майна як внеску до статутного капіталу з точки зору оподаткування.

Тема 8. Звітність суб'єктів ЗЕД

Мета: вивчення складу та порядку складання та подання фінансової звітності суб'єктами ЗЕД.

Завдання 1. Опрацювати літературу і нормативно-правові документи та підготувати питання та підготувати опорний конспект.

План самостійної роботи для здобувачів вищої освіти:

1. Види фінансової звітності, що складається суб'єктами підприємницької діяльності в Україні.
2. Порядок відображення у фінансовій звітності активів, власного капіталу, зобов'язань у іноземній валюті.
3. Методика складання та подання статистичної звітності за операціями в ЗЕД.
4. Спеціальна звітність та методика її складання та подання щодо операцій ЗЕД.

Завдання 2. На підставі наведених вихідних даних необхідно: скласти журнал реєстрації господарських операцій, зазначити первинні документи, якими оформляються наведені операції; скласти Баланс (звіт про фінансовий стан) та Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід).

Таблиця 1

Залишки на рахунках бухгалтерського обліку на початку поточного року

Номер рахунку	Варіанти					
	1,8,11,13,22	2,9,10,19, 23	3,4,14,15, 21	5, 16,17, 25	6,12, 24,7, 18, 20	
10	365000	182500	547500	91250	292000	
13	75000	37500	112500	18750	60000	
205	5000	2500	7500	1250	4000	
28	64400	32200	96600	16100	51520	
311	47300	23650	70950	11825	37840	
312.1	грн	40400	20200	60600	10100	32320
	Дол. США	5050	2525	7575	1262,5	4040
312.2	грн	1200	600	1800	300	960
	Євро	40	18	60	8	30
372	500	250	750	125	400	
361	32500	16250	48750	8125	26000	
40	369400	184700	554100	92350	295520	
441	7700	3850	11550	1925	6160	
631	83400	41700	125100	20850	66720	
685	5922	2961	8883	1480,5	4737,6	

Таблиця 2

Господарські операції, які відбулися на підприємстві у першому кварталі поточного року

№	Господарська операція	Варіанти				
		1,8,11,13,22	2,9,10,19, 23	3,4,14,15, 21	5, 16,17, 25	6,12, 24,7, 18, 20
1	Перераховано аванс іноземному постачальнику за товари (дол. США)	5000	2500	7500	1200	4000
	Курс НБУ на дату авансу	28,15	28,21	28,18	28,11	28,2
2	Отримано грошові кошти від вітчизняних покупців за відвантаженою у минулому місяці продукцію	32500	16250	48750	8125	26000
3	Одержані від іноземного постачальника товари за якими було сплачено аванс	5000	2500	7500	1200	4000
	На митниці сплачено мито 3% від вартості	Розрахувати самостійно				
	Сплачено ПДВ 20%	Розрахувати самостійно				
	Курс на момент оформлення ВМД	28,2	28,15	28,21	28,3	28,1
4	Продано товари вітчизняним покупцям (в т.ч. ПДВ)	60000	25000	65000	30000	35000
	Собівартість реалізованих товарів	32000	18000	38000	23000	22000
5	Отримано кредит в іноземній валюті	10000	20000	5000	7000	8000
	Курс НБУ на момент отримання кредиту	28,1	28,15	28,21	28,3	28,1
6	Перераховані гривні для придбання іноземної валюти (дол. США)	5000	2500	7500	1200	4000
	Комісійна винагорода банку становить 1% від суми придбання					
	Курс МБВРУ	28,1	28,02	28,20	28,25	28,15
	Курс НБУ на дату зарахування валюти	27,9	27,95	27,85	27,82	27,97
7	Придбано будівельні матеріали у вітчизняного постачальника (у т.ч. ПДВ)	36000	4200	4800	5400	5400
8	Нараховані відсотки за кредитом (дол. США)	50	30	40	20	35
	Курс НБУ на дату нарахування	28,2	28,02	28,25	28,30	28,2
	Курс НБУ на дату сплати	28,05	28,1	28,11	28,12	28,18
9	Продано товари на експорт (грн.)	44000	42000	16000	18000	16000
	Курс НБУ на момент відвантаження становив	28,05				
	Собівартість реалізації	36000	30000	8000	10000	8000
	Нараховано та сплачено мито	2% від вартості				
10	Отримано аванс від іноземного покупця	6000	4000	5000	2000	3000
	Курс НБУ на дату отримання авансу	28,1	28,2	28,15	28,0	28,05
	Відвантажено товари покупцеві	9000	8000	9000	4000	6000
	Нараховано та сплачено мито	2% від вартості				
	Курс НБУ на момент відвантаження становив	28,2	28,0	28,15	28,3	28,2

- Курс долара на кінець звітного кварталу становив 38,05 грн. за дол. США
- Курс євро на кінець звітного кварталу становив 40,2 грн. за євро.

Завдання 3. Написання есе, аналітичних звітів за результатами дослідження, презентацій, тез, тощо.

План індивідуально-консультаційної роботи:

1. Методика підготовки фінансової звітності за показниками проведення операцій в іноземній

валюті.

2. Податкові вимоги до операцій в іноземній валюті.
3. Контрольовані операції підприємства: регулювання, аналіз, звітність.
4. Основні форми аналізу та його організаційно-управлінське та обліково-аналітичне забезпечення.

Перелік питань для самоконтролю:

1. Порядок відображення залишків на рахунках у формах фінансової звітності
2. Особливості відображення доходів і витрат від курсової різниці у формах фінансової звітності
3. Форми статистичної звітності і порядок їх складання та подання.
4. Форми податкової звітності порядок їх складання та подання.

5. ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ДЛЯ НАПИСАННЯ РЕФЕРАТІВ

1. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств в умовах глобалізації міжнародної економіки.
2. Еволюція зовнішньоекономічної діяльності підприємств України.
3. Основні напрямки розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України.
4. Роль держави в регулюванні зовнішньоекономічного сектору економіки.
5. Механізми регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
6. Принципи та види зовнішньоекономічної діяльності.
7. Законодавчі та нормативні документи, які регулюють порядок здійснення зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
8. Суб'єкти та об'єкти зовнішньоекономічної діяльності.
9. Резиденти та нерезиденти України.
10. Правила відкриття суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності власного валютного рахунку в банку.
11. Поняття і види зовнішньоекономічних договорів.
12. Укладання договору купівлі-продажу.
13. Структура зовнішньоекономічного договору.
14. Ліцензування зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
15. Декларування товарів згідно Митного кодексу.
16. Положення про митні декларації.
17. Форми митних декларацій.
18. Порядок та умови торгівлі іноземною валютою на міжбанківському валютному ринку України та на міжнародних валютних ринках.
19. Поняття валютних операцій і класифікація валют.
20. Принцип єдиного грошового вимірника.
21. Поняття, порядок визначення та відображення в обліку курсових різниць.
22. Організація обліку валютних операцій на валютних рахунках в банку та в касі.
23. Облік операцій з придбання іноземної валюти.
24. Облік операцій з продажу іноземної валюти.
25. Конвертація валюти.
26. Облік розрахункових операцій.
27. Порядок здійснення розрахунків чеками (акредитивом).
28. Порядок здійснення інкасо.
29. Класифікація монетарних статей та особливості їх обліку в іноземній валюті.
30. Облік консигнаційних операцій у експортера.
31. Облік консигнаційних операцій у імпортера.
32. Облік податків у сфері зовнішньоекономічної діяльності.
33. Облік та аналіз митних платежів.
34. Загальні засади експортно-імпоротної діяльності.
35. Види цін у зовнішньоекономічній діяльності.
36. Порядок формування цін. Види мита та митних платежів.
37. Ліцензування експорту товарів в Україні.
38. Документальне забезпечення експортних операцій.
39. Завдання обліку експортних операцій.
40. Аналітичний облік експортних операцій.
41. Особливості обліку експорту товарів, робіт, послуг.

42. Загальні поняття імпорتنих операцій.
43. Митний бар'єр.
44. Синтетичний та аналітичний облік імпорتنих операцій.
45. Митні процедури і порядок формування митної вартості товарів.
46. Ліцензування імпорту товарів в Україні.
47. Документальне забезпечення імпорту товарів.
48. Оподаткування імпорتنих операцій.
49. Особливості обліку імпорту робіт, послуг.
50. Загальні поняття обліку імпорتنих операцій.
51. Синтетичний та аналітичний облік імпорتنих операцій.
52. Облік авансів, одержаних від іноземних покупців.
53. Облік операцій на валютному рахунку.
54. Облік витрат на відрядження за кордон.
55. Облік операцій з давальницькою сировиною, якщо оплата валютою.
56. Класифікація операцій з переробки давальницької сировини у сфері зовнішньоекономічної діяльності.
57. Поняття бартерних операцій, особливості їх оформлення.
58. Регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності.
59. Строки проведення товарообмінних (бартерних) операцій.
60. Основні поняття операцій давальницькою сировиною.
61. Особливості укладення договорів на переробку давальницької сировини.
62. Митне оформлення операцій з давальницькою сировиною.
63. Документальне оформлення операцій давальницькою сировиною.
64. Особливості бухгалтерського обліку операцій давальницькою сировиною.
65. Облік авансів, одержаних від іноземних покупців.
66. Облік операцій з ввезення давальницької сировини.
67. Облік операцій з вивезення давальницької сировини.
68. Аналіз наслідків оподаткування експортних операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності.
69. Аналіз наслідків оподаткування імпорتنих операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності.
70. Порядок перерахунку операцій в іноземній валюті.
71. Принципи ведення бухгалтерського обліку у сфері зовнішньоекономічної діяльності.
72. Об'єкти обліку та аналізу у сфері зовнішньоекономічної діяльності
73. Порядок і умови здійснення інвестиційної діяльності.
74. Особливості обліку отримання інвестицій в іноземній валюті.
75. Відображення фінансових інвестицій в підприємства, створені за кордоном.
76. Організація та регулювання іноземного інвестування в економіку України.
77. Особливості створення підприємств з іноземними інвестиціями.
78. Порядок реєстрації інвестицій.
79. Бухгалтерський облік створення статутного капіталу на підприємствах з іноземними інвестиціями.

6. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Предмет курсу.
2. Основна мета і завдання обліку зовнішньоекономічної діяльності.
3. Основні форми зовнішньоекономічної діяльності.
4. Зовнішньоторговельні операції та їх види.
5. Правила "ІНКОТЕРМС" та їх застосування при визначенні первісної вартості товарів.
6. НІ(С)БО 21 "Вплив змін курсів валют", його структура і значення в обліку операцій в іноземній валюті.
7. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності.
8. Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності на території України.
9. Державне регулювання зовнішньоекономічних відносин.
10. Міжнародне законодавство щодо бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності.
11. Монетарні та немонетарні статті балансу.
12. Особливості організації бухгалтерського обліку в розрізі відкриття окремих рахунків і

субрахунків аналітичного обліку.

13. Стандарти та принципи, що застосовуються в обліку зовнішньоекономічної діяльності.
14. Паралельне ведення обліку в національній та іноземній валютах.
15. Місце дисципліни та її інтеграція.
16. Зовнішньоекономічний контракт (зміст, побудова, терміни, категорії та документація) як основне джерело інформації для відображення в бухгалтерському обліку операцій, що є предметом контракту.
17. Порядок укладання договорів.
18. Розмежування витрат та особливості їх відображення на рахунках бухгалтерського обліку.
19. Види валютних рахунків.
20. Іноземна валюта та інші активи, виражені в іноземній валюті — особливості відображення на рахунках бухгалтерського обліку.
21. Облік операцій з придбання іноземної валюти.
22. Облік операцій з продажу іноземної валюти.
23. Відображення в обліку курсових різниць.
24. Види та форми міжнародних розрахунків.
25. Організація та відображення в обліку міжнародних розрахунків згідно з умовами контракту.
26. Види розрахунків.
27. Розрахунки за допомогою банківського переказу.
28. Розрахунки за допомогою документарного акредитива.
29. Розрахунки за допомогою документарного інкасо.
30. Гарантійні операції.
31. Курсові різниці, їх відображення в обліку та звітності.
32. Страхування фінансових ризиків.
33. Сутність факторингу.
34. Бухгалтерський облік експорту товарів за умови прямого виходу підприємства на зовнішній ринок.
35. Документальне оформлення експортних операцій.
36. Документальне оформлення імпорتنих операцій.
37. Терміни розрахунків у зовнішньоекономічній діяльності.
38. Облік експортних робіт, послуг, прав.
39. Синтетичний та аналітичний облік експортних операцій.
40. Облік авансових платежів і гарантійних (дзеркальних) сум при експортних операціях.
41. Облік експорту товарів на умовах комерційного кредиту.
42. Облік продажу експортних товарів через посередника, трейдера.
43. Документальне забезпечення облікових операцій з експорту товарів.
44. Особливості експорту робіт.
45. Бухгалтерський облік закупівлі імпорتنих товарів за умов прямого виходу підприємства на зовнішній ринок.
46. Синтетичний та аналітичний облік імпорتنих операцій.
47. Порядок оподаткування імпорتنих операцій.
48. Облік імпорتنих робіт, послуг, прав.
49. Порядок визначення митної та первісної вартості імпортованих товарів.
50. Облік авансових платежів і гарантійних (дзеркальних) сум при імпорتنих операціях.
51. Облік імпорту товарів на умовах комерційного кредиту.
52. Облік закупівлі імпорتنих товарів через посередника, трейдера.
53. Документальне забезпечення облікових операцій.
54. Особливості відображення в обліку експортної частини бартерної операції в зовнішній торгівлі.
55. Особливості відображення в обліку імпорتنної частини бартерної операції в зовнішній торгівлі.
56. Спеціальні режими при здійсненні бартерних операцій — застава, гарантія та їх відображення в системі бухгалтерського обліку.
57. Поняття давальницької сировини та зміст операцій з нею.
58. Види здійснення операцій з давальницькою сировиною.
59. Експорт давальницької сировини.
60. Імпорт давальницької сировини.
61. Реалізація готової продукції у країні переробки.

62. Реалізація готової продукції у третіх країнах.
63. Повернення готової продукції в країну замовника.
64. Спільна реалізація готової продукції.
65. Компенсація витрат за переробку сировини.
66. Види та форми лізингових операцій.
67. Облік лізингових операцій.
68. Облік реекспортних операцій.
69. Облік реімпортних операцій.
70. Облік консигнаційних операцій.
71. Облік компенсаційних операцій.
72. Облік розрахунків, пов'язаних з відрядженням за кордон.
73. Організація та регулювання іноземного інвестування в економіку України.
74. Облік формування статутного фонду та його змін.
75. Операції, пов'язані зі зміною структури статутного фонду.
76. Облік статутного фонду акціонерного товариства.
77. Операції, пов'язані зі зміною величини статутного фонду.
78. Формування фінансових результатів від зовнішньоекономічних операцій.
79. Облік використання прибутку в спільних підприємствах.
80. Види фінансової звітності, що складається суб'єктами підприємницької діяльності в Україні.
81. Завдання та методи економічного аналізу в зовнішньоекономічній діяльності.
82. Основні фінансові коефіцієнти та методика їх розрахунку.
83. Порядок ведення касових операцій в іноземній валюті.
84. Бухгалтерський облік касових операцій в іноземній валюті.
85. Платіжні документи, що використовуються при готівкових і безготівкових розрахунках.
86. Бухгалтерський облік операцій з поточного рахунку в іноземній валюті.
87. Організація та регулювання іноземного інвестування в економіку України.
88. Порядок укладання договорів.
89. Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності на території України.
90. Лізингові операції та їх облік.

7. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ

Самостійна робота здобувачів вищої освіти дозволяє ґрунтовно опрацювати матеріал теми і оцінюється під час проведення практичних занять та їх оцінювання у вигляді усних, письмових опитувань, тестування тощо.

Індивідуальна робота проводиться у формі реферату, презентації, проектів або інших формах описаних робочою програмою або методичною розробкою і оцінюється від 0 до 5 балів.

Таблиця 3

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Послідовність, логічність написання реферату, а також підготовлення по ньому презентації та, відповідно, його захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.
2,5	Послідовність, логічність написання реферату, але без підготовлення презентації.
0	Не написання реферату та презентацію по ньому.

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та диференційованого заліку (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі диференційованого заліку.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

8.1. Основна:

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р № 436-ІУ (редакція 19.08.2022). Сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
2. Інкотермс. Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати. Видання МТП N 560 (редакція 2020 року): Міжнародна торгова палата. Сайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988_007#Text
3. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затв. Наказом Міністерства фінансів України 30.11.1999 № 291. Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>
4. Інструкція про службові відрядження в межах України та за кордон: затв. наказом Міністерства фінансів України № 59 від 13.03.98 (редакція 12.05.2020). Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0218-98#Text>
5. Класифікатор іноземних валют та банківських металів: затв. постановою НБУ від 04.02.1998 р. № 34. (редакція 28.04.2020). Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0521500-98#Text>
6. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI (редакція 02.04.2020). Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
7. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
8. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 "Фінансові інвестиції": затв. наказом Міністерства фінансів України від 26.04.2000 N 91. Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00#Text>
9. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Доходи»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 року № 290. Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>
10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 року № 318. Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
11. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 "Вплив змін валютних курсів": затв. наказом Міністерства фінансів України від 10.08.2000 р. № 193. Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text>
12. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси": затв. наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246. Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>
13. Облік зовнішньоекономічної діяльності : навчальний посібник / за заг. ред. С. О. Кузнецова, – Х. : Видавництво Іванченко І. С., 2019. – 221 с.
14. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затв. Наказом Міністерства фінансів України 30.11.1999 № 291. Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text>
15. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VII. Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
16. Положення про встановлення офіційного курсу гривні до іноземних валют та розрахунку довідкового значення курсу гривні до долара США й облікової ціни банківських металів: затв. Постановою Правління Національного банку України 10.12.2019 № 148. (редакція 04.01.2022). Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-19#Text>
17. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: затв. наказом Міністерства фінансів України від 24.05.95 р. №88. Сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0168-95>
18. Положення про митні декларації: затв. Постановою КМУ 21.05.2012 р. № 450. (редакція 24.11.2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/450-2012-%D0%BF#n16>
19. Про банки і банківську діяльність. Закон України від 07.12.2000. № 2121-III. (редакція 15.08.2022). Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
20. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-

- XIV. (редакція 10.08.2022). Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
21. Про валюту і валютні операції. Закон України від 21.06.2018 р. 2473-VIII (в редакції 27.07.2022). Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#top>
22. Про деякі питання регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності: Постанова КМУ від 29.04. 1999 р. N 756 (редакція 26.12.2012). Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/756-99-%D0%BF#Text>
23. Про затвердження форми Декларації про валютні цінності, доходи та майно, що належать резиденту України і знаходяться за її межами: наказ Міністерства фінансів України № 207 від 25.12.95 р. (редакція 21.07.2017). Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0018-96#Text>
24. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.91 р. № 959-XII. (редакція 01.08.2022). Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#top>
25. Про Митний тариф України: Закон України від 04.06.2020р. № 674-IX (редакція 01.07.2021). Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/674-20#Text>
26. Про платіжні послуги: Закон України від 27.07.2022 № 2463-IX. Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>
27. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996р., № 93/96-ВР. (в редакції 17.08.2022). Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80#Text>
28. Танасієва М.М. Облік і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. / М.М. Танасієва. Чернівці : Технодрук, 2021. 100 с.
29. Ткачук І.М. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. Луцьк: Луцький НТУ, 2017. – 308 с.
30. Фінансовий облік: навчальний посібник / Краєвський В. М., Колісник О. П., Гуріна Н. В. та ін. – Ірпінь: УДФСУ, 2022. – 616 с.
31. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-VI, із змінами. Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

8.2. Допоміжна:

1. Багрова І.В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств. Підручник для вузів. Київ: Центр навчальної літератури, 2014. 580 с.
2. Бутинець Ф.Ф. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності. 2-е вид., доп. і перероблене. Житомир: ПП “Рута”, 2008. 544 с.
3. Войтенко Т. ЗЕД: бухгалтерський і податковий облік у подробицях. Харків: Фактор, 2018. 400 с.
4. Голов С. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами. Практичний посібник. Київ, Лібра, 2016, 840 с.
5. Кадуріна Л.О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 606 с.
6. Мазаракі А.А. Регуляторна політика у сфері зовнішньої торгівлі: [монографія] / А.А. Мазаракі. – К.: КНТЕУ, 2010. – 470 с.
7. Облік зовнішньоекономічної діяльності. Навч. посіб / М.Ф.Осійчук, В.Г.Шандуровська, М.І.Беленкова та ін : Київ: Алерта, 2015. 332 с.
8. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності: Навч. Посібник / Г.О. Король, Н.Г. Шпанковська, Р.Б. Сокольська та ін.; За ред. д.е.н., проф. К.Ф. Ковальчука. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2017. 172 с.

8.3. Інформаційні ресурси:

1. <http://www.rada.gov.ua> - сайт Верховної Ради України.
2. <http://www.minfin.gov.ua> - сайт Міністерства фінансів України.
3. <http://www.osvita.org.ua> – сайт Міністерства освіти і науки України
4. <http://www.customs.gov.ua/> - сайт Державної митної служби України.
5. <http://www.bank.gov.ua> - сайт Національного банку України.
6. <https://dasu.gov.ua/> - сайт Державної аудиторської служби України.
7. <https://www.ukrstat.gov.ua/> - сайт Державної служби статистики України.
8. <https://www.nssmc.gov.ua/> - сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.
9. <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3> – Бібліотеки ВНЗ України.
10. <http://www.nbuv.gov.ua>. – сайт Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського

11. <http://library.nusta.edu.ua/> - Сайт наукової бібліотеки ДПУ.
12. <http://uk.wikipedia.org> – вільна енциклопедія.
13. <http://web/worldbank/org>. – сайт Світового банку